

A kir. Kúria jogegységi tanácsának 86. számú polgári döntvénye (B. K. 113. szám).

Ha az első biztosítási időszakot követő valamely időszakra járó életbiztosítási díj fizetésére a szerződő fél magát az esedékességre külön írásban nem kötelezte és a díjfizetést elmulasztja, az életbiztosítási szerződés az esedékesség napjának elteltével már egyedül a nemfizetés okából hatályát veszti s ennek a hatályvesztésnek előidézéséhez nem szükséges, hogy a biztosító a szerződő felet az 1927: X. t.-c. 5. §-ának első bekezdése értelmében a díjfizetésre felhívja és utólagos teljesítési határidőt adjon.

Annak elbírálásánál azonban, hogy a díjfizetésnél mulasztás történt-e, mindazokat a körülményeket figyelembe kell venni, amelyek az általános szabályok szerint a teljesítésben való késedelem következményei alól mentesítenek.

A törvénykezés ideiglenes szabályozásáról szóló 4038/1919. M. E. számú rendelet kiegészítéséről kiadott 1937. május hó 5. napján hatályba lépett 2900/1937. M. E. számú rendelet.

Olyan nő, akinek házasságát hozzájárulása nélkül férje kérelmére az ú. n. tanácsköztársaság idejében felbontották, annak kegyelemből megengedését kérheti, hogy meghalt férje nevét akként viselhesse, mintha özvegye volna, feltéve, hogy házassága a 4038/1919. M. E. számú rendelet 4. §-a értelmében megszűnt azáltal, hogy férje az idézett rendelet hatályba lépéséig (1919. augusztus 20-ig) új házasságot kötött. Nem terjeszthet elő ilyen kérelmet az olyan nő, aki a házasság megszűnése után új házasságot kötött. A kegyelmi kérvényt az igazságügyminiszterhez kell benyújtani.

A kegyelemből megengedett névviseles alapján a nőnek nincs igénye a megszűnt házasságból folyó vagyoni és öröklési jogokra.

A névviseles megengedését a házassági anyakönyvnek az utólagos bejegyzésekről szóló rovatában kell feltüntetni. A bejegyzést az igazságügyminiszter rendeli el.

A külföldi hitelek pénztárának a 6900/1931. M. E. számú rendelet 1. §-a hatálya alá eső záloglevelek községi és más kötvényeinek, szelvényeinek beváltása, illetőleg az azokra teljesítendő részfizetés tárgyában 1937. június 5.-én közzétett hirdeteménye (B. K. 125. szám.)

A 6900/1931. M. E. számú rendelet 1. §-a értelmében a rendelet hatályának tartama alatt — anélkül azonban, hogy ez a hitelező bármely jogát a rendelet hatályának megszűntén túl érintené — az államadóssági kötvények és záloglevelek, valamint akár az állam, akár mások által kibocsátott kötvények alapján, továbbá a magyar állam által kibocsátott kincstári váltók és kincstári jegyek után járó kamatok alapján esedékes összegeket tilos a hitelező kezéhez kifizetni; az adósnak fizetendő összegek ellenértékét pengőben köteles a MNB-nál letenni és az ellen az adós ellen, aki az egyenértéket

pengőben leteszi, e rendelet hatályának tartama alatt a tartozás miatt bírói eljárást indítani nem lehet. Tilos továbbá a rendelet hatálya alatt államadóssági kötvényeket, zálogleveleket, vagy más kötvényeket soron kívül felmondani vagy kisorsolni.

A 450/1930. P. M. sz. rendelet az előbbi szabályozást akként módosította, hogy annak hatályba lépésekor még ki nem sorsolt, vagy fel nem mondott záloglevelek és az államadóssági kötvények kivételével más kötvények után járó kamatra a kibocsátó adós a záloglevél vagy kötvény névértéke évi 5 %-ának ellenértékét, ha pedig a kikötött kamat 5 %-nál kevesebb, az ennek megfelelő kisebb összeg ellenértékét köteles a kikötött időpontban és részletekben a MNB-nál letenni.

Az 1960/1935. M. E. számú rendelet a külfölddel való fizetési forgalmat korlátozó jogszabályok hatályának tartamára a Külföldi Hitelek Pénztárát létesítette, melynek rendeltetése az, hogy átvegye és kezelje azokat az összegeket, amelyeket a belföldi adósok a Pénztárba kötelesek befizetni, így a 6900/1931. M. E. sz. rendelet 1. §-a és az azt kiegészítő és módosító rendelkezések értelmében a MNB-nál leteendő összegeket is.

A Pénztár az elmúlt években minden egyes szelvényesedés alkalmával külön-külön közzétett hirdetményben közölte, hogy a 6900/1931. M. E. számú rendelet 1. §-ának hatálya alá eső záloglevelek, községi és más kötvények közül mely kibocsátású értékpapírok szelvényeire milyen mérvű fizetést teljesít. *a jövőben a Pénztár — a nélkül, hogy e tárgyban külön hirdetményt tenne közzé — mindazon zálogleveleknek és kötvényeknek 1937. évi június hó 1-én lejárt és ezentúl esedékessé váló szelvényeire, amely záloglevelek, illetve kötvények szelvénybiztosítóját a múltban ilyen esetről-esetre kibocsátott hirdetménnyel vette fel, 5%-os részfizetést fog teljesíteni, az évi 5%-nál alacsonyabb kamatozású záloglevelek és más kötvények szelvényeit pedig be fogja váltani.*

A pénztár mindenkor a szelvény esedékességének napját követő 15-ik naptól kezdődően eszközli a fizetést, feltéve, hogy a kibocsátó a 6900/1931. M. E. sz. rendelet 1. §-ában, valamint az ezt kiegészítő későbbi rendeletekben megállapított letételi köteleességét hiánytalanul teljesítette.

A külföldiek javára bemutatott szelvények ellenértéke, illetőleg a részfizetés összege a külföldi szelvénybirtokos javára zárolt belföldi pengőszámlán kerül jóváírásra. *A múltban zárolt külföldi pengőszámlán való jóváírás a részfizetés teljesítésével megbízott belföldi pénzügyhatóságnál vagy a MNB. hozzájárulásával kijelölt más belföldi pénzügyhatóságnál történhetett. E hirdetmény közzétételétől kezdve a jóváírás kizárólag magánál a Pénztárnál megy végre. A jóváírás a szelvény esedékességének napját megelőző hétköznapon jegyzett devizaáru árfolyamon történik. A Pénztárnál jóváírt összeg felett*

csak a MNB. engedélyével lehet rendelkezni. A Pénztár jóváírt összeg után kamatot nem térít.

A külföldi érdekeltek ellenőrzésére vonatkozó rendelkezések változást nem szenvedtek. Így mindenki, aki szelvényt mutat be fizetés végett, a bemutatott szelvényekkel azonos számozású, számjegyzékbe vett és megjelölt köpenyt bemutatni és azt a fizetéssel megbízott pénintézetnél 8 nap tartamára letétbe helyezni köteles, kivéve, ha a köpeny igazoltan megbízott pénztintézet vagy közhivatal őrizetében van. Ha a szelvényt külföldről küldték be, vagy ha a köpeny külföldi nevében vagy javára helyezték letétbe, vagy nem helyezték letétbe, vagy ha kétes, hogy a szelvény és köpeny valóban belföldi tulajdona-e, úgy a szelvény ellenértékét minden esetben zárolt belföldi pengőszámlán kell jóváírni.

A kizárólag belföldi pengőszámlán történő nem kamatozó jóváírásra vonatkozó szabályok alkalmazandók a 6900/1931. M. E. sz. rendelet hatálya alá eső záloglevelek, illetőleg kötvények kisorsolt címletei és a múltban esedékessé vált szelvényei beváltására is.

Az új rendelkezés tehát két újítást tartalmaz. Az egyik, hogy a mindenkor hirdetményeket megszünteti, a másik, hogy az eddig a külföldiek javára írt és az intézeteknél maradt összegek ezentúl a Magyar Nemzeti Banknál kezeltetnek. Ennek az intézkedésnek nyilvánvalóan rendészeti okai vannak, azonban ennek ellenére hátrányt jelentenek elsősorban a külföldi hitelezőkre nézve, mert a javukra írt összeg nem kamatozik, másodsorban az intézetekre nézve, mert külföldi ügyfeleiket ezáltal elveszítik.

Addicionális export-engedélyek (a MNB. 268. számú körlevele).

1936. november 17-étől kezdve a bank által kiadott addicionális exportengedélyek alapján kivitelre kerülő áruk deviza ellenértékének „szabad hányada“ 40% erejéig a Külföldi Hitelek Pénztárának volt eladandó, míg a fennmaradó 60% a hitelrögzítő megállapodás hatálya alá eső kamatból, jutalékból, illetve tőketörlesztésből eredő zárolt pengőkövetelések vásárlására volt fordítható.

A MNB. az 1937. május 24. napját követően kiadásra kerülő addicionális exportengedélyeivel akként rendelkezik, hogy az exportörök jogosultak a „szabad hányad“-nak zárolt pengőkövetelések vásárlására felhasználható 60%-át is a Külföldi Hitelek Pénztárának megvételére felajánlani és a Pénztár az így felajánlott devizákat ugyanazon feltételek mellett fogja megvásárolni, mint amelyek a pénztárnál beszolgáltató 40%-os hányadnak megfelelő devizák átvételére ezidőszert irányadók.

Magyar-svéd árúfizetési fogalom. (A MNB. 270. számú körlevele).

1937. június 4.-étől kezdve a svéd exportöröknek Magyarországra történt áruszállításból eredő követeléseiket az illetékes svéd hatóságnál be kell jelenteniük és e bejelentéseket a budapesti svéd királyi főkonzulátus a MNB-hoz továbbítja.